

ОСНОВНИ ДАННИ ЗА КУЛТУРАТА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност и производството на филми. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите препоръки на ЮНЕСКО.

Културни институции

В обхвата на културните институции се включват музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

1. Музеи

Към 31.12.2022 г. в страната действат 186 музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство, а в област Добрич функционират 6 самостоятелни музея.

Движимите културни ценности включени в експозициите на музеите от област Добрич са част от националното ни богатство и формират музеен фонд, който се състои от 252 хил. фондови единици. През 2022 г. броят на културните ценности нараства с 0.1% в сравнение с 2021 година. С цел улесняване на комуникацията с публиката фондовите единици се цифровизират, като през 2022 г. техният брой е 4 815. Общата полезна площ на която са разположени експозициите на музеите от област Добрич е 13 680 квадратни метра.

Посещенията в музеите през 2022 г. са 146 хил. и в сравнение с 2021 г. намаляват с 16.2%. Приблизително 4.2% от тях (6 хил.) са осъществени в дните със свободен вход. Посещенията на чужденци в музеите намаляват с 11.9% в сравнение с предходната година, като достигат 58 хиляди.

Общият персонал на музеите през 2022 г. е 81, като се увеличава с 6.6% в сравнение с предходната година.

Фиг. 1. Посещения и експонати в музеите в област Добрич

2. Сценични изкуства

През 2022 г. в действащите 2 театъра в област Добрич са организирани 374 представления, посетени от 27 152 зрители. В сравнение с 2021 г. представленията се увеличават с 8.1%, а посещенията - с 37.0%. Средният брой посетители на едно представление е 73 души, при 57 души през 2021 година.

През 2022г. в област Добрич развиват дейност 3 музикални колектива, като представленията на тези колективи са 114, а посещенията са 38 400.

3. Библиотеки

Ежегодно НСИ провежда изследване, което обхваща библиотеките с библиотечен фонд над 200 хил. библиотечни единици: книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и други. Библиотечният фонд в нашата област според това изследване през 2022 г. се състои от 367 хил. библиотечни документа. Регистрираните читатели са 3 469, което е с 10.9% повече в сравнение с предходната година. Посещенията в библиотеките се увеличават (с 31.3%) и достигат 85 хил. през 2022 година. Заетият библиотечен фонд общо възлиза на 55 220 библиотечни единици, като за дома са заети 49 286 библиотечни единици, а заетите книги са 52 140. Заетият библиотечен фонд средно на един читател е 16 броя, като намалява с 5.9% спрямо 2021 година.

С най-висок дял от общия библиотечния фонд в наблюдаваните библиотеки са книгите - 89.1% (327 хил.), следвани от другите библиотечни документи (аудио-визуални, електронни, графични и картографски издания, патенти и стандарти, и микроформи) – 24 хил. и продължаващите издания (16 хиляди). В сравнение с 2021 г. броят на книгите намалява с 10.0%, или с 36 476 броя.

Аудио-визуална дейност

Аудио-визуалната дейност включва филмовото производство, дейността на кината, както и радио- и телевизионната програмна дейност.

4. Кина

През 2022 г. прожекциите в област Добрич са 2 514 и са посетени от 17 473 зрители. В сравнение с 2021 г. броят на прожекциите в кината нараста с 92.5%, а посещенията в тях с - 48.3%.

Прожектирани са 206 филма, които според националността им се разпределят, както следва: 31 български, 48 европейски, 119 от САЩ и 8 от други страни.

Най-голям е броят на кината в Югозападния район - 26 със 120 хил. прожекции, посетени от 1 893 хил. зрители. В столицата функционират 17 кина със 74 екрана, в които са прожектирани 1 994 филма.

5. Радиопрограмна дейност

През 2022 г. радиооператорите от област Добрич са излъчили 3 556 часа радиопредавания, с 8,3% повече спрямо 2021 г.

6. Читалищна дейност

Народните читалища са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи. Изследването на читалищната дейност се провежда веднъж на пет години в съответствие с Националната статистическа програма и е изчерпателно, като обхваща всички читалища на територията на Република България, регистрирани в съответствие със Закона за народните читалища (ЗНЧ).

Към 31.12.2022 г. действащите читалища на територията на област Добрич са 119 (Република България - 3 319), от тях 14 (11.8%) са в градовете, а 105 (88.2%) в селата. В сравнение с 2017 г. броят на читалищата в областта намалява с 2. Общините с най - много читалища са Добричка и Генерал Тошево съответно с 38 и 24 броя. Членовете на читалищата от областта са 7 875 (за страната - 261 342), като спрямо 2017 г. броят им нараства със 117, или с 1.5%.

През 2022 г. във функциониращите читалища са налични следните услуги:

- 37 читалища (31.1%) предлагат услуги за ползване на компютър с достъп до интернет за потребители;
- В 98 читалища, или 82.4% от всички читалища, има действащи библиотеки;
- 97 (81.5%) читалища разполагат със зала за представления, като средно една зала разполага с 205 места за зрители.

През 2022 г. в област Добрич от читалищата са организирани общо 2 537 културни и творчески прояви. Най-голям е броят на организираните от читалищата празненства и фестивали - 847, следван от честванията на бележити дати и годишнини – 695, а съборите са 224.

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици; посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база. В броя на музеите се включват самостоятелните музеи, създадени по реда на чл. 25, ал. 1 и ал. 2 от Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 13 март 2009 г.) и извършвали дейност през съответната година.

Сценичните изкуства са предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцени, места, представления, посетители, постановки по националност на автора, включително нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители, приходи от билети. Не се наблюдават киноklubовете и подвижните кина.

Дейността на **радио- и телевизионните оператори** се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Изследването на **читалищната дейност** се провежда веднъж на пет години в съответствие с Националната статистическа програма и е изчерпателно, като обхваща всички читалища на територията на Република България, регистрирани в съответствие със Закона за народните читалища (ЗНЧ).

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/3552/>) и в Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).